

SECTION: PEDAGOGICAL SCIENCES.

SEKCJA: NAUKI PEDAGOGICZNE.

How to cite: Kushnirchuk, O., Dniprovskaya, T., & Goncharenko, A. (2024). Innovative Approaches to Developing Teachers' Competencies: Experiences from Different Countries and Prospects for Implementation. *International Conference on Science, Innovations and Global Solutions*. (pp. 20-25). Futurity Research Publishing. <https://futuraity-publishing.com/international-conference-on-science-innovations-and-global-solutions-archive/>

Innovative Approaches to Developing Teachers' Competencies: Experiences from Different Countries and Prospects for Implementation

Кушнірчук Олена Олексіївна¹, Дніпровська Тетяна Володимирівна²,

Гончаренко Алла Миколаївна³

¹старший викладач кафедри німецької філології, факультет іноземної філології
Ужгородський національний університет, м. Ужгород, Україна, lena240572@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-1968-513X>

²кандидат педагогічних наук, доцент кафедри лінгводидактики та журналістики,
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, м. Кременчук,
Україна, dniprovskaya1978@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-0317-1548>

³кандидат педагогічних наук, доцент, Київський столичний університет імені Бориса
Грінченка, м. Київ, Україна, a.honcharenko@kubg.edu.ua, <http://orcid.org/0000-0002-1484-7355>

Accepted: June 5, 2024 | **Published:** June 14, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: The paper investigates innovative approaches to the development of teachers' competencies, prospects for their implementation and the experience of different countries in such innovations. The paper uses such methods as analysis, synthesis, and generalization. The purpose of the study is to identify and reveal modern approaches to the development of teachers' competencies. It is determined that the purpose of educational innovations is to create a complete picture of the world for each applicant and to develop various aspects of the personality, from emotional well-being to the ability to make responsible decisions. The author identifies 4 main prospects for the implementation of innovative approaches to teacher development. The author considers how different countries of the world are actively implementing innovative approaches to the development of teachers' competencies. It is substantiated that changes in modern Ukrainian society, especially in the field of education, require new approaches and innovative strategies.

Keywords: innovative approaches, education, technology, educational process, competencies of teachers.

Вступ

Розвиток міжнародного освітнього середовища і входження України до європейського та глобального спільного простору сприяють відродженню освітніх закладів, підвищують якість навчання, створюють умови для розвитку основних здібностей абітурієнтів, забезпечують конкурентоспроможність та особистісне зростання випускників закладів вищої освіти (ЗВО). Реформа державної системи освіти, зокрема вищої, передбачає оновлення освітніх програм з урахуванням особистісно-орієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів, які є предметом освітнього процесу, що визначає сучасні виклики та реформи. Це зумовлює нові завдання вищої освіти щодо професійної підготовки майбутніх учителів, яка повинна відповідати визнаним професійним стандартам. Для досягнення цієї мети необхідно оновити зміст та організацію вищої освіти відповідно до європейських та міжнародних стандартів з використанням новітнього підходу. Отже, проблема якісної освіти з впровадженням інноваційних методів навчання в освітній процес майбутніх учителів актуальна і потребує науково-практичних рішень.

Результати дослідження

Значна кількість дослідників вивчала інноваційні підходи до розвитку компетенцій педагогів. Зокрема, Аніщенко, Євчук (2020) обґрунтовують необхідність координації інновацій системи освіти та розвитку освітніх закладів, аналізують проблеми методичної роботи вчителів. Афонченко (2023) досліджує питання підготовки майбутніх учителів іноземних мов для розвитку соціальних здібностей учнів професійно-технічних училищ, показує освітні умови їх формування. Величко (2024) викладає теоретичні та методологічні аспекти інноваційного підходу до професійної підготовки вчителів фізкультури. Вербівський (2024) вивчає особливості застосування передових технологій у сучасній вищій освіті з урахуванням накопиченого європейського досвіду та ситуації в сучасній Україні. Кузнєцова (2023) підкреслює, що формування цифрової декомунізації є обов'язковою умовою виконання методичних завдань майбутніми вчителями початкових класів та забезпечує стабільну

мотиваційну присутність серед претендентів на здобуття вищої освіти. Коляда, Крикуненко (2023) розглядають технологію розвитку репетиторських здібностей вчителів загальноосвітніх середніх навчальних закладів. Котун (2023) зазначає, що система освіти країн Північної Європи є прикладом дуже ефективної моделі підготовки педагогів, заснованої на інноваціях, технологіях і всебічному розвитку вчителів. Паска, Мойсеєнко, Шапка (2024) доводять, що інноваційне навчання – це передусім спосіб виховання гармонійної особистості. Родименко, Базилевська, Гарнюк (2022) пропонують різні підходи до організації освітнього процесу і саморозвитку. Черновол (2024) використовує інноваційні інструменти та підходи для систематизації характеристик безперервного розвитку вчителів іноземних мов.

Сучасний розвиток українського суспільства, особливо у сфері освіти, характеризується унікальною трансформацією, спричиненою пошуком нових цінностей. У контексті української війни та глобальної пандемії важливо зосередитися на співіснуванні поколінь – максимальному взаєморозумінні, співпраці та спілкуванні між учителями та абітурієнтами в освітній діяльності. Інноваційні освітні інструменти своєчасно підкреслюють творчі та інші здібності школярів, спонукають їх працювати протягом усього життя, виховують здатність бути патріотами своєї країни з позитивним ставленням до життя, допомагають їм брати на себе відповідальність за свої рішення відповідно до морально-етичних принципів (Величко, 2024).

Таким чином, мета освітніх інновацій заснована на глибокій інтеграції змісту освіти і спрямована на формування цілісної картини світу в кожного абітурієнта, в якій обов'язковими є такі елементи (Вербівський, 2024):

1. Придбання навичок спілкування;
2. Навчання творчості та критичному мисленню;
3. Інтелектуальний, фізичний та соціальний розвиток;
4. Досягнення емоційного благополуччя;
5. Формування потреби здобувача освіти в постійному саморозвитку;
6. Задоволення потреб в особистому навчанні (вивчення мови, засвоєння психологічних і культурних знань, розвиток спеціальних навичок, комунікативних умінь і соціальних здібностей).

Сучасні викладачі – це фахівці, які передають нові знання відповідно до поставлених освітніх цілей та інновацій. Викладачі повинні організовувати освітній процес, допомагати дітям вивчати різні теми і розвивати особистість абітурієнта. Для цього професорсько-викладацький склад повинен постійно розвиватися і вдосконалювати свої знання і досвід. Нині підготовка педагогів нової формації багато в чому залежить від інноваційного, соціального і культурного рівня освітнього середовища. Навички сучасних педагогів не обмежуються тільки передачею знань. Це процес, спрямований на навчання кандидатів навичкам критичного мислення, володіння аналітичними інструментами, постійну підготовку до самостійної роботи і когнітивної діяльності (Родименко, Базилевська, Гарнюк, 2022).

У контексті нової української школи необхідно реформувати освітню діяльність, спрямовану на розвиток творчих, аналітичних та життєвих здібностей майбутніх учителів. Освітній процес повинен бути спрямований на формування глибоких знань, навичок й умінь, що відповідають сучасним освітнім стандартам і завданням. У цьому контексті оновлюються механізми, принципи та методи освітнього процесу, міркування щодо їх адаптації та оптимізації відповідно до світових тенденцій розвитку системи освіти та особливостей певної країни (Котун, 2023).

Аналіз сучасного стану освіти і професійної підготовки дозволив виявити проблеми, що вимагають інноваційного підходу. Традиційних методів навчання вчителів може бути недостатньо, тому необхідно впроваджувати нові методи. Отже, завдання викладачів в освітніх закладах полягає в тому, щоб урізноманітнити методи і способи проведення занять, запровадити інтерактивне навчання, проектні технології, управління бізнес-ролями, використовувати нові технології тестового контролю і навчати рішенням проблемних виробничих ситуацій. Створення комфортних умов навчання є необхідним завданням ефективного формування творчої особистості претендентів на здобуття освіти в освітньому процесі (Вербівський, 2024).

Різні країни світу активно впроваджують інноваційні підходи до розвитку професійних компетенцій педагогів, забезпечуючи підвищення якості освіти. Наприклад, Фінляндія відома своїм підходом до освіти, заснованим на співпраці та обміні досвідом між учителями. Вчителі регулярно відвідують семінари, практикуми та спільні проекти. Такий підхід сприяє розвитку професійних навичок, взаємній підтримці та створенню інноваційних методів навчання. А от у Сінгапурі вчителі зобов'язані щорічно проходити курси підвищення кваліфікації. Система використовує як традиційні, так і онлайн-курси. Це забезпечує постійне оновлення знань учителя, адаптацію до нових завдань і змін в освітній програмі. У Сполучених Штатах Америки велика увага приділяється впровадженню технологій в освітній процес. Учителі вчаться використовувати різні цифрові інструменти для покращення навчання та оцінювання знань, тому що використання технологій може підвищити інтерес учнів, індивідуалізувати навчання та покращити управління в класі. Ще одна країна, де високо розвинуто наставництво та підтримка нових педагогів – Канада. Саме в Канаді нові вчителі проходять спеціальну програму наставництва, яка допомагає досвідченим освітянам адаптуватися до роботи. Це й забезпечує плавний перехід нових учителів у професійне середовище, зменшує стрес та підвищує задоволеність роботою (Черновол, 2024).

Інноваційні підходи до розвитку здібностей учителів, що використовуються в різних країнах, демонструють високу ефективність і можуть адаптуватися до інших систем освіти. Щоб принести максимальну користь учителям і учням, важливо застосовувати ці підходи з урахуванням особливостей ситуації з освітою в певній країні (Аніщенко, Євчук, 2020).

З указанного вище виникають перспективи впровадження інноваційних підходів для розвитку педагогів. Вдалось виділити 4 основні перспективи, які є дуже важливими та необхідними на тепер:

1. Створення системи безперервного навчання, що поєднує онлайн-курси та інші форми професійного розвитку, може підвищити кваліфікацію вчителів та їх здатність адаптуватися до змін;
2. Використання і впровадження новітніх технологій в освітній процес і підготовка вчителів до їх використання зроблять навчання для учнів більш ефективним і цікавим;
3. Запуск програми наставництва для нових учителів сприятиме їх професійному розвитку, надаючи їм необхідну підтримку та допомогу протягом першого року навчання.

Важливість упровадження інноваційних підходів до процесу підготовки вчителів полягає в тому, що інновації оновлюють зміст освіти і вимоги сучасного ринку праці у високотехнологічному суспільстві та спрямовані на використання сучасних технологій в освітньому процесі. Це полегшить засвоєння матеріалу, покращить його та зробить процес навчання більш цікавим для абітурієнтів. Інновації дозволяють їм брати участь у цікавих і важливих проектах, підвищують інтерес і мотивацію, сприяють особистому та професійному розвитку. Також інновації сприяють навчанню протягом усього життя, а це важлива якість у світі, де триває швидкий розвиток технологій і знань. Використання інноваційних методів може сприяти підвищенню якості підготовки майбутніх учителів, готових творчо та компетентно вирішувати завдання професійної діяльності (Коляда, Крикуненко, 2023).

Висновки

Отже, зміни в сучасному українському суспільстві, зокрема в освіті, вимагають нових підходів та інноваційних стратегій. Пошук нових цінностей у контексті війни та пандемії підкреслює важливість співіснування поколінь і співпраці між викладачами та абітурієнтами. Інноваційні інструменти в освіті спрямовані на розвиток творчих та інших здібностей здобувачів освіти, створення позитивного ставлення до навчання та формування готовності до постійного саморозвитку. Мета освітніх інновацій полягає у формуванні цілісної картини світу в кожного абітурієнта та розвитку різних аспектів їх особистості, від емоційного благополуччя до спроможності приймати відповідальні рішення. Сучасні викладачі виступають не лише як передавачі знань, але й як фасилітатори та наставники, що сприяють розвитку критичного мислення та навичок в учнів. Інноваційні підходи до розвитку педагогів, запозичені з досвіду різних країн, є ключовими для покращення якості освіти та підготовки майбутніх поколінь до викликів сучасності.

Література

Аніщенко, Н., & Євчук, А. (2020). Інноваційні форми створення моделі сучасної методичної діяльності в школі. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*, 7–12. https://pi.iod.gov.ua/images/pdf/2020_1/1.pdf

Афонченко, М. (2023). Педагогічні умови готовності майбутніх вчителів іноземної мови до розвитку соціальної компетентності учнів профільної школи. *Перспективи та інновації науки*, 13 (31), 68–81. <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/download/6396/6429>

Величко, А. (2024). Теоретико-методичні аспекти інноваційних підходів у професійній підготовці вчителів фізичної культури. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 1 (1), 133–137. <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.20>

Вербівський, Д. (2024). Концептуальні основи застосування інноваційних технологій в підготовці майбутніх вчителів інформатики. *Наукові записки*, 212, 72–76. <http://eprints.zu.edu.ua/39237/1/34-71-PB-72-76.pdf>

Кузнєцова, Н. (2023). Розвиток методичної компетентності майбутніх учителів початкових класів засобами інноваційних технологій. *Академічні візії*, 26, 1–9. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/download/857/776>

Коляда, Н. & Крикуненко, М. (2023). Технологія розвитку тьюторських компетентностей вчителів закладів загальної середньої освіти. *Наукові інновації та передові технології*, 14 (28), 1229–1241. <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/download/7970/8014>

Котун, К. (2023). Особливості змісту професійної підготовки вчителів у скандинавських країнах. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 2 (24), 173–182. <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/download/273/237>

Паска, Т., Мойсеєнко, І. & Шапка, І. (2024). Інноваційні підходи до підготовки педагогів для впровадження сучасних освітніх технологій та стимулювання творчості у здобувачів освіти в Україні. *Академічні візії*, 29, 1–13. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/948/868>

Родименко, І., Базилевська, О. & Гарнюк, Л. (2022). Розвиток професійної компетентності вчителя у процесі підвищення кваліфікації. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти*, 2 (3), 93–96. <https://visnuk.dano.dp.ua/index.php/pp/article/download/109/103>

Черновол, О. (2024). Особливості безперервного розвитку вчителів іноземної мови в умовах сучасного освітньо-інформаційного середовища. *Вісник науки та освіти*, 2 (20), 1293–1306. <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/download/9652/9705>